

Kibic

Jó, a pálya szélén te vagy az okosabb,
de miből gondolod, hogy neked játszanak?

Rácsok

Szétötti az éjszakát a fájdalom,
szabad vagyok, rácsokkal a hátamon.

Szlukovényi Katalin

FERENCZ GYŐZŐNEK

*„Aki hat: van”
(Tóth Krisztina)*

A lírai én jó, s megilletődve
kilép a körből, egy kicsit előbbre,
papírt gyűröget, torokköszörül,
köszön, felköszönt, fölöttébb örül,
s maga is érzi, miképp imitálja
egy régi, kedves esszé ritmusát a
saját hangján – de sajátja-e az,
aminek minden szava ugyanaz
a nyelv végső soron, vagy éppen ettől
szólalhat s szólíthat meg mind a kettő?

Tanítható a kétkedés? Mi több,
a sok tudás és sokkhatás között
átadható-e úgy tudás, hogy az
ne fedje el, mi épp itt, most igaz?
Lehet-e másban bízni, mint aki
képes kételyeit bevallani?

Mindig két ív, mely egymásnak feszül:
vers és fordítás, kívül és belül,
hang és visszhangja, kettős boltozat
egymást megtartva újabb ívet ad,
s ha egymásba nyíló szerkezetek
közt van, ki biztos léptekkel vezet,

minden gesztusa napvilágra tárja,
hogy hát a költészet mechanikája,
pár viszonyzó, pusztá retorika:
maga az eleven erotika.

Így vezettél minket, és vezetsz újra,
sokszor saját határainkon túlra,
rámutatva, hogy elmélet, gyakorlat
baráti kézként összekulcsolódnak,
mindkettő így erősebb, s mi magunk
is mások szava által szólhatunk.
Nekem már végképp a Te hangodon
szól Yeats, Berryman, Lowell, Hardy, Donne,
de mindig is úgy hallom szavaid,
hogy egy sem kioktat – felszabadít.

Ezért vesz körül ennyi szeretet:
mind Téged tükröz, s így teljes, Veled.
Be sem fejezem, csak abbahagyom,
hisz körbenézni jó az alkalom,
de még inkább azt várom izgatottan,
merre folytatod – hadd járjak nyomodban.

FOKOZAT

*„Verset már bármikor tudok írni,
amikor akarok – csak élni nem tudok.”
(József Attila)*

A doktori disszertáció leadását
követő napokban igyekszik
átállni nappali üzemmódra, egészségesebben
élni, elintézni rég halogatott
hivatali ügyeit, otthoni teendőit,
állást keresni, reintegrálódni
a társadalomba, a szükségképp
elnapolt kérdésekre mind
sört keríteni a szokatlanul éles
reggel nyolcas megvilágításban.
De hol is kezdje? Elszokott
a világtól, idegesítik az emberek,

a saját és a szerettei szaga,
közelsége, távolsága, a feladatok,
az intézmények, összességében
nem ismer unalmasabbat az irodalomnál,
és bárhol fog neki a nagytakarításnak,
minden ajtónyitásra nyakába zúdul
a konyhakredencből az összes csontváz.

GYALOG A KÖZPONTI OKMÁNYIRODÁBA

Ó, gyerekkorom panelőszei!
Beleandalodnék ebbe a versbe,
úgyszincs jobb dolgom, de nem engedi
a tudat, hogy ennek sincsen értelme,

hisz olyan mindegy, hogyan sikerül,
úgysem használ ez se nekem, se másnak.
Egy fázós törpetacskó kikerül.
És itt most hiányzik egy frappáns zárlat.

TÚLÉLŐKÉSZLET

Rohamvándorszorgásban telnek az évek.
Hátizsákomba nem fér, csak a legszükségesebb.
Főleg az érzelmeim így
sötét és hűvös helyre szorulnak:
szép rendben a kamrapolcon,
fajtánként szortírozva, pucolva,
gondosan felcímkézve
tárolom, mint a befőttet.
Egyszer majd, ha ráérek, egyesével
előveszem őket, a vígnettákon
precíz feliratok: nosztalgia,
szorongás, kétely, aggodalom,

gyász, beteljesületlen vágyak,
van itt minden, és milyen gyönyörű,
ahogy a késő délutáni fény
átragyog a dunsztosüvegen,
milyen jól kivehető minden:
cukorszirup-borostyánban barack,
éterben eltett agyak, embriók.
Óvatosan kibontom, kiskanállal
kóstolgom. Majd akkor
foglalkozom velük.

Vajda Miklós

FRANZ KAFKA PESTI ISMERŐSE

Arcképvázlat Boldizsár Ivánról

Valószínűleg utolsó vagyok, aki még közelről ismerte és talán többé-kevésbé le is tudja írni Boldizsár Ivánt. Huszonöt éve halott. Huszonöt évig dolgoztam a keze alatt, a Kádárkor nyílt megtorlási szakaszának végétől, 1964-től, ahonnan az enyhülés kezdetét is számítjuk, a rendszer nyílt és ígéretes agóniájáig, amelyben mohó igyekezete ellenére, saját agóniája miatt, az újabb, sokadik metamorfózishoz szükséges energia híján, a pályája csúcsára ért Boldizsár Iván már nem tudott részt venni. Pedig talán még az a mutatvány is sikerülhetett volna neki; nem egy hasonszőrűnek sikerült. Már hajtott is rá javában. Országos listáról a parlamentbe került képviselőként maroknyi „ellenzéki” társával Bős-Nagymaros ügyében a kormány ellen szavazott, mikor hetvenhat évesen, 1988 decemberében a kórházi ágyból elvitte egy szívroham. A pálca eltörte varázslóját.

Semmilyen értelemben nem volt nagy ember, de fontos és jelentékeny tudott lenni. A korszak szörnyű amoralitásának telivér megtestesülése volt. A szennyben is jól úszott, és mikor valamiért bajba került, utána mindig talpára esett, és ment tovább. Burokban született, szerette mondogatni. A közélet, a politika, a kulturális terep legszínesebb, minden hájjal megkent figurája volt, nagy formátumú, sokoldalú tehetség egy pitiánerek által uralt porondon, emblematisz jelenség egy hazugságra épített rendszerben, annak valahány megvalósult változatában. Kiváló képességeivel többre volt hivatott, mint hogy a kommunista diktatúrának a vérestől a szarszagú áldemokráciáig terjedő minden variánsában lelkesen és eredményesen magára vállalja, bel- és külföldön egyaránt, az apologéta nem könnyű szerepét. De kiderült, hogy ahhoz ért a legjobban, mert megvan hozzá a diplomáciai érzéke, hajlékonysága, és elszánt szorgalmával azt tudta legjobban kamatoztatni a mindenkori rendszer javára meg persze a maga hasznára.

Vérbeli kelet-európai jelenség volt, akit fennen hangoztatott eszméi, példaképei, neveltetése, impozáns műveltsége, ízlése, nyelvtudása, szakmai kiválósága és igényes-